

Cilotex: Circulaire logistiek in de Vlaamse kledingindustrie

Tekst: Toon Wassenberg

Wanneer je over duurzaamheid in de textielsector spreekt, is er één oneliner die het altijd doet: de kledingindustrie is de tweede grootste vervuiler ter wereld, na de olie-industrie.

De voornaamste reden is de impact op het watersysteem. Het maken van kleding vergt enorme hoeveelheden water voor de productie van de basisgrondstoffen. Daar komt het gebruik van veel hardnekkige chemicaliën en kleurstoffen tijdens het productieproces bovenop. Tel daar nog pesticidengebruik bij en je hebt een heftige cocktail. Zonder gewijzigde aanpak nemen de volumes en dus ook de negatieve impact nog jaren stevig toe.

Eens een kledingstuk gemaakt is, houdt de verspilling niet op. Voor maar liefst 80% van het textiel is geen hergebruik of herstel, veel kledingstukken worden zelfs nooit verkocht en ook gebruikte kledij krijgt nog te weinig een nieuw leven. Die 80% belandt uiteindelijk in de verbrandingsoven of op de afvalberg. Er is duidelijk werk aan de boetiek.

Het project Cilotex (Circulaire Logistiek voor de Kleding- en Textielindustrie) gaat de uitdaging aan. Het VIL (Vlaams Instituut voor de Logistiek) gaat sinds september vorig jaar als trekker van het project samen met kledingbedrijven de logistieke mogelijkheden na om een meer circulaire aanpak voor de textielsector te stimuleren.

Jan Merckx is projectleider voor Cilotex: "Bijna zonder uitzondering worden bedrijven en sectoren die er aan denken om meer circulair te gaan werken, geconfronteerd met complexe logistieke uitdagingen. Niet zelden lopen goede ideeën daar uiteindelijk op vast. Vlaanderen heeft een belangrijke logistieke traditie, met veel expertise en ervaring. De evolutie naar een meer circulaire economie vergt dat de logistiek meedenkt en oplossingen zoekt. Dat is niet anders voor de kledingsector. We willen vanuit het VIL helpen om de circulaire ambities van de sector waar te maken door logistieke drempels weg te werken. Dat verhoogt de economische haalbaarheid van circulaire initiatieven en alle overbodige transportbeweging met bijhorende congestie en uitstoot die we daarmee kunnen wegstrepen is mooi meegenomen."

Hoe willen jullie dat in het Cilotex-project aanpakken?

"We starten met een marktanalyse van de circulaire economie en de reverse logistics

Jan Merckx, projectleider van Cilotex: "We zijn erg blij met de deelnemende bedrijven aan Cilotex: Bel&Bo, Eurofrip, Happy Kiddo, JBC, Komosie (met de kringwinkels) Malysse en Nike. Maar als je naar de volumes kijkt, dan zijn het uiteindelijk toch de hele grote spelers en de iconen van de fast fashion die mee moeten: de H&M's, Zara's en Primarks van deze wereld."

binnen de textielsector. We doen dat meer in detail bij de deelnemende bedrijven. We brengen de actuele (reverse) productstromen inclusief de end-of-life stromen in kaart. Verder identificeren we nieuwe businessmodellen en hun mogelijkheden en randvoorwaarden. Daarbij laten we ons ook inspireren door bestaande circulaire businessmodellen. Een voorbeeld is Close-The-Loop, een voortrekkers in het circulair denken in de modesector. Van dit initiatief van Flanders DC en Vlaanderen Circulair valt heel wat te leren. We kijken naar mogelijkheden tot verbetering, met een focus op de toegevoegde waarde van de logistieke processen vanaf de inzameling, met de daaraan gekoppelde impactanalyse. Daar horen ook kosten-baten analyses bij. Tot slot willen we ook enkele praktijktesten uitvoeren en een verdere roadmap uitwerken zodat interessante resultaten een vervolg krijgen op het terrein."

Tine Buysens, CSR bij Fabrimode: "Als duurzame onderneming gaan wij voor een businessmodel gewapend voor de toekomst. Onze grondstoffen staan onder druk en bij Bel&Bo kijken we uit hoe we stapsgewijs een circulaire aanpak kunnen integreren. Logistiek is hier cruciaal, je kan kledij verzamelen maar hoe organiseer je je zo dat deze waardevol terug in de keten komt. Vandaag zijn er nog veel gaten in het proces en iedereen kijkt uit waar stappen kunnen worden gezet. Cilotex biedt de ideale gelegenheid om met verschillende actoren rond de tafel te zitten voor informatie-uitwisseling."

Bel&Bo
Tijd voor kleur.

Het is meer dan studietraject? Jullie duiken ook de praktijk in?

"Klopt. Wat we leren, willen we ook in de praktijk omzetten. We zetten een proeftraject op dat streeft naar een 100% circulaire keten. We zullen kijken naar de consument: hoe we deze kunnen motiveren tot een meer circulair gedrag. Tenslotte zullen we ervoor zorgen dat er samengewerkt wordt met andere lopende initiatieven zoals Tissue dat onderzoek doet naar technologie om een snellere selectieve sortering van textiel mogelijk te maken.

We zijn erg blij met de zeven bedrijven die deelnemen aan het project: Bel&Bo, Eurofrip, Happy Kiddo, JBC, Komosie (met o.a. De Kringwinkels van Antwerpen, Turnhout, Vilvoorde, Gent, ...), Malysse en Nike. Ze

nemen een deel van de projectkosten op zich. Ze vertegenwoordigen een mooie mix van schaalniveaus, deelsectoren en activiteiten. De mate waarin bijvoorbeeld circulair werken al in het DNA van De Kringwinkel zit of de intensiviteit waarmee Nike met logistieke uitdagingen bezig is, verschilt sterk van waar andere projectpartners zich in hun evolutie bevinden. Ik ben ervan overtuigd dat op deze manier iedereen veel van elkaar kan leren. De grotere kunnen leren van de frisheid en start-up spirit van de kleinere. De kleinere op hun beurt van de ervaring en leercurve van de grote. We leggen de focus op katoenen en polyester kledij en proberen ook moeilijkere thema's, zoals transparantie over precieze productsamenstellingen, niet uit de weg te gaan. Weten welke stromen je precies

hebt, is van doorslaggevend belang als je wil achterhalen welke stromen je kan combineren, wat mogelijkheden voor hergebruik, herstel en recycling zijn en dus ook voor de logistieke bewegingen die nodig zijn."

Niet alleen Vlaanderen is hiermee bezig. Kijken jullie naar wat er in de rest van wereld gebeurt?

"Zowel de sector als overheden in binnen- en buitenland besteden meer aandacht aan het hergebruik van materialen en het bewuster omgaan met schaarse grondstoffen. Al enige jaren staat duurzaamheid ook hoog op de agenda op de jaarlijkse Copenhagen Fashion Summit. De internationale modesector wordt steeds meer aangezet tot circulair ondernemen. Al meer dan 80 kledingbedrijven zijn aangesloten bij de bijhorende Call to Action. Zij engageren zich voor het verhogen van de terugname van kledij en het hergebruik van gebruikte kledij tegen 2020. Die groep groeit en het leek ons dan ook erg zinvol om binnen het Cilotex-project expliciet ruimte te voorzien om best practices in binnen- en buitenland na te gaan."

Wat zie je als grootste uitdaging voor de circulaire toekomst van de kledingindustrie?

"Als je naar de volumes kijkt, dan zijn het uiteindelijk toch de hele grote spelers en de iconen van de fast fashion die mee moeten. We zijn uiteraard blij met de bedrijven die nu meedoen, maar of de sector in zijn geheel grote sprongen vooruit kan maken zal toch afhangen van de H&M's, Zara's en Primarks van deze wereld. Het Danish Fashion Instituut richt zijn pijlen daar ook steeds meer op. Voor de periode na 2020 zal alles dat nu op kleinere schaal geleerd wordt, ook hier in Vlaanderen, moeten dienen om op te schalen naar de grote spelers die alleen al door de volumes waar ze mee werken het verschil zullen maken. Ze zullen duurzamer moeten produceren, meer mogelijkheden creëren voor hergebruik en herstel en slimme logistiek moet daar ondersteunend in zijn."

Wat is de verdere timing van het Cilotex-project?

"Het project is gestart in september 2017 en loopt over 26 maanden. We werken richting een eindrapport en slotevent. De communicatie gebeurt in nauwe samenwerking met Vlaanderen Circulair. Intussen mogen geïnteresseerde bedrijven zich nog altijd melden als ze op één of andere manier willen meewerken."

Meer info via vil.be.

Valerie Gelykens, CSR Manager bij JBC: "Als familiebedrijf draagt JBC duurzaamheid hoog in het vaandel. Kijk naar ons lidmaatschap bij Fair Wear Foundation. Wij zijn continu op zoek naar processen om onze duurzame cirkel te sluiten. Hoe kunnen we onze verantwoordelijkheid, ook na verkoop, op duurzame manier opnemen? Zo kiezen we met ons 360° duurzaam merk I AM resoluut voor het gebruik van ecologische materialen, maar we hopen met Cilotex tot een circulaire textielketen te komen."

Tom Wouters, beleidsmedewerker De Kringwinkel (deel van KOMOSIE vzw, de Koepel van Milieuondernemers in de Sociale Economie): "De impact van onze textielconsumptie op het milieu is enorm. De Kringwinkel probeert hier via het stimuleren van hergebruik iets aan te doen. Een project als Cilotex streeft naar een volledige circulaire keten. Doordat het de krachten van vele spelers bundelt kan het zo echt het verschil maken."

